

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଏମ. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଏନ. ରାଜଗୋପାଲ ଆୟଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହର)

ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ"- ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଛି- ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନାହିଁ ଏହା ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନରେ ବୋଲି ଧରା ଯାଇପାରିବ କି- ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ- ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା- ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ, 1927 (1927 ର ଅଧିନିୟମ 16), ଅଧ୍ୟାୟ II ଏବଂ IV, ତ୍ରିପୁରା ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ, 1257 (1297?) ଟି. ଇ. (1257 ର ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ, 2 ଟି. ଇ. 1297?) ଧାରା 5 ।

ଏହି ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26(1) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଦୌରା ଜଜ୍ଜଳ ନିକଟରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଜଜ୍ଜଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆରୋପିତ ଅପରାଧ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଅଧିନିୟମ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ" ନୁହେଁ । ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏହି "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ" ଗୁଡ଼ିକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ" ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ ଦୁଇଟି ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ, ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା (1257 ର ଟି. ଇ. ଅଧିନିୟମ 2 ଟି. ଇ. 1297?) ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତୀୟ ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଜଜ୍ଜଳ ଅଞ୍ଚଳର ସୀମା ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା । ଏଭଳି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳଗୁଡ଼ିକର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବଦଳ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ମୂଳ ରାଜ୍ୟ ତ୍ରିପୁରା ଭାରତର ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ମିଶ୍ରିତ ହେବା ପରେ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେତୁ, ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଯାହା ଏହି ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା, ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏହି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ" ରେ ପରିଣତ କରିଥିଲା । ଦୌରା ଜଜ୍ଜଳ କହିଲେ ଯେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି କାରଣରୁ ଜଜ୍ଜଳ ଅଞ୍ଚଳ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଜଳ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଜଳ" ରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କଲେ । ଏହାପରେ, ନ୍ୟାୟିକ

ଆୟୁକ୍ତ ସମ୍ମୁଖରେ ସଂଶୋଧନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଦୌରା ଜଜଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖୁଥିଲେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ନୁହେଁ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଉପରେ:

କହିଲେ: (i) ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ଧାରା 4 ରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅଧିକାର ଅନ୍ୟ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପାଳନ କରିବା ପରେ ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ଏହା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅଟେ, ଯାହା ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଗଠନ କରିଥାଏ ।

(ii) ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିଲା, ଏହା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ହେବା ଭଳି ବିଜ୍ଞପ୍ତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନୁହେଁ ।

(iii) ପ୍ରକୃତରେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା- ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାତ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ଷ । ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଏପରି କ୍ଷେତ୍ର ଗଠନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରହିଛି ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ । ଏହି ଗଛଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

(iv) ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅଧିକାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଗଠନ ଅଟେ, ଯେଉଁଥିରେ (1) ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଘରୋଇ ଅଧିକାରକୁ କ୍ରୟ କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଠାରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରି ସେଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ, (2) ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ବନବର୍ଦ୍ଧନ ପାଇଁ ସମର୍ପିତ ହୋଇଥାଏ, ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଛକୁ କ୍ଷତିରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଧାରା 26 ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଏଠାରେ ସଂରକ୍ଷଣ "ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ" ପାଇଁ ଅଟେ ଏବଂ ଏହିପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କର କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରଜାତିର ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ନୁହେଁ ।

(v) ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ଅଟେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବେ ଅଲଗା କରି ରଖିବା । ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ସଂରକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଠିକ୍ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ହାସଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ସମାନ । କେବଳ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ, ଜଙ୍ଗଲ ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛ କାଟିବା ଏକ ଅପରାଧ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ, ଯଦିଓ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ।

1964

ଭାରତ ସଂଘ  
ବିଧାନ  
ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

(vi) ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, କେବଳ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅଧୀନରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ" ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ଗଠନ କରିବ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ଛିଡ଼ ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ" ଜଙ୍ଗଲ ଭାବେ ନୁହେଁ ।

(vii) ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଏହା ବିଚାର କରିବା ଠିକ୍ ଥିଲା ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ସହିତ "ଅନୁରୂପ" ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ଅଧୀନରେ ଏହି ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ଛିଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ଥିବା "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଥିଲା ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ଧାରା 20 ମଧ୍ୟରେ ଥିବା "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ନୁହେଁ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 39, 49/1962

1960 ର ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 9, 8, 16, 22, 21, 32, 23, 18, 20, 24 ଏବଂ 17 ରେ ଅଗରତାଲା ଠାରେ ଥିବା ତ୍ରିପୁରା ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଗଷ୍ଟ 26, 1960 ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସି. କେ. ଦତ୍ତତରୀ, ଆଚର୍ଯ୍ୟ-ଜେନେରାଲ, ଡି. ଏନ. ମୁଖାର୍ଜୀ ଏବଂ ଆର. ଏଚ. ଡେବର, (ସମସ୍ତ ଆବେଦନରେ) ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପି.କେ. ଚାଟାର୍ଜୀ, (1962 ର ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 39, 42, 23, 46, 43 ଏବଂ 49 ରେ) ।

ମେ 5, 1964 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ନିମ୍ନମତେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଆୟଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଆୟଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି- ଏହି କେତେକ ଆବେଦନମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତ୍ରିପୁରାର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ର ଧାରା 26(1) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦୋଷସିଦ୍ଧି କରି କାରାବାସ ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତ୍ରିପୁରାର ମାନ୍ୟବର ଦୌରା ଜଜ୍ଜଙ୍କୁ ନିକଟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବା ପରେ ସେମାନେ ତ୍ରିପୁରାର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନକୁ ଚୟନ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମାନ ଆୟୁକ୍ତ ଏକ ସାଧାରଣ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ସେମାନଙ୍କର ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଦୋଷମୁକ୍ତି ହେବାର ଏହି ଆଦେଶରୁ ଭାରତ ସଂଘ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅଧୀନରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁମତି ଆଧାରରେ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଯେଉଁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଆଧାର ହୋଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ 1962 ର ଏହି 11ଟି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ତିନୋଟି ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ 40, 41 ଏବଂ 45 ନିରର୍ଥକ ହୋଇଯାଇଛି । ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 40 ଏବଂ 45/1962 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନୋଟିସ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନେ ପାକିସ୍ତାନ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ତଦନ୍ତସାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ 41/1962 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣୀ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଆମେ କେବଳ ଅନ୍ୟ ୫ ଟି ଆବେଦନକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ ।

ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ର ଧାରା 26(1) ର ସାରବାନ ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ, ଯାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅନେକ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ନିମ୍ନମତେ ପଠନୀୟ:

"26. (1) ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ -

(a) ଧାରା 5 ଦ୍ଵାରା ନିଷିଦ୍ଧ ଥିବା କୌଣସି ନୂତନ ସଫା କାମ କରେ

କିମ୍ବା ଯିଏ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ -

(d) ଗୋରୁଗାଈଙ୍କୁ ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ କରାଏ କିମ୍ବା ଚରାଏ, କିମ୍ବା ଗୋରୁଗାଈଙ୍କୁ ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଏ:

(e) .....

(f) କୌଣସି ଗଛକୁ କାଟେ, ଗୋଲାକାରରେ ଚାଞ୍ଚି ବଙ୍କଳ କାଟେ, ଡାଳ କାଟେ, ରସ/ନିର୍ଯ୍ୟାସ ବାହାର କରେ, କିମ୍ବା ପୋଡ଼େ, କିମ୍ବା ଛାଲି କିମ୍ବା ପତ୍ରକୁ ଓଟାରି ବାହାର କରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ;

(g) .....

(h) ଚାଷ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଜମିକୁ ପଦା କରେ କିମ୍ବା ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡ କରେ,

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଅବହୁଲ ଜଙ୍ଗଲ

ଆଇଜାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାନ

ଅବସ୍ଥାନ ଜାଲି

ଆଇଜିଆର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବେ, ଯାହା ଛଅ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିପାରେ, କିମ୍ବା ପାଞ୍ଚ ଶହ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିପାରେ, କିମ୍ବା ଉଭୟରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବ, ଜଙ୍ଗଲରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ସହ, ଯାହା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କେତେକ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡ (a) ଓ (d) ଅଧୀନରେ ଏବଂ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡ (d) ଏବଂ (h) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ ଆଧାର ଯେ ଧାରା 26(1) ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧ ଗଠନ ପାଇଁ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଅଞ୍ଚଳରେ କରାଯାଇଥିବା ଉଚିତ ଯାହା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଅଟେ । ଆମ୍ଭେ ସୁଚାଇ ପାରିବା ଯେ ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ହୋଇଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କର ଦୋଷ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତା ଏବଂ ତ୍ରିପୁରାର ଦୌରା ଜଙ୍ଗଲ ସ୍ତରା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେମାନଙ୍କର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ । ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ, ଯଦିଓ ଆବେଦନରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ, ତେବେ ତାହା ଏହିକି ଯେ ଯେଉଁ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧାରାଯାଇଥିଲା ତାହା ଏପରି ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଥିଲା କି?

ତେବେ, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଯେଉଁ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସୁବିଧାଜନକ ହେବ । ଯେଉଁ ଜଙ୍ଗଲରେ ଅନେକଜଣ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 26(1) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି, ତାହା ପୂର୍ବତନ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟ ତ୍ରିପୁରାର ତିନୋଟି ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗଠିତ । ଏହି ତିନୋଟି କ୍ଷେତ୍ର ଯଥାକ୍ରମେ ଗର୍ଜିଛେରା ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ, ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଉତ୍ତର ସୋନାମୁରା ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ଏପ୍ରିଲ, 1958 ରେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗର ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ସରକାରୀ ପରିଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ ପତା କରିଥିଲେ, କିଛି ଜମି ଆବାଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଚାଷ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୋଖରୀ ଖୋଳିଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ଘର ତିଆରି କରିଥିଲେ । ଅନେକ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ହୋଇଥିବା ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା 26 (1)(a) ଏବଂ (h) ଅଧୀନରେ ଏବଂ କେତେକ ମାମଲାରେ ଧାରା 26(1)(a), (d) ଏବଂ (h) ଅଧୀନରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ମାମଲାରେ ଧାରା 26 (1)(d), (f) ଏବଂ (h) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ଥିବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ହାଜର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଘର ତିଆରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ସେହିଠାରେ ନିର୍ମିତ ସଂରଚନାରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉଠାଗଲା ଯେ ସେମାନେ ଜମି ଉପରେ ଭୋଗ ଦଖଲ/ ଜୋତ ଅଧିକାର ଦାବି ଅଧୀନରେ ଏପରି କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, କୌଣସି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା ସେମାନେ ଯେଉଁ ଜମିରେ ଥିବାର ଦେଖା ଯାଇଥିଲେ, ସେହି ଜମିରେ ଅନାଧିକାର ପ୍ରବେଶ କରିବା, ହଲ କରିବା, ଚାଷ କରିବା ଏବଂ ବାସସ୍ଥଳୀ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଦାବିର ଯଥାର୍ଥତାକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବ । ମାନ୍ୟବର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟମାନେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବାବେଳେ, ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିନଥିଲେ, ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତ୍ରିପୁରାର ମାନ୍ୟବର ଦୌରା ଜଜଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଗର୍ଜିଛେରା, ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଏବଂ ଉତ୍ତର ସୋନାମୁରା ପ୍ରଭୃତି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ନୁହେଁ । ଏହି ତିନୋଟି "ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ" ଭାରତୀୟ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ, ଅଭିଯୋଗକ ପକ୍ଷ ଦୁଇଟି ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ, ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା (1257 ର ଅଧିନିୟମ 2 ଟିକ 1297 ଟି.ଇ.?) ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତୀୟ ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ସହିତ କିଛି ସମାନତା ରହିଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳର ସୀମା ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା । 1346 ଏବଂ 1349 ଟି.ଇ. ରେ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ରରେ 1936 ଏବଂ 1938 ଅନୁରୂପ ଏହିପରି ତିନୋଟି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଗର୍ଜିଛେରା, ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଏବଂ ଉତ୍ତର ସୋନାମୁରା ଜଙ୍ଗଲର ତିନୋଟି ସଂରକ୍ଷଣର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଗକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପା ସହ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବଦ୍ଧ ଯାଇଥିଲା କାରଣ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆମେ ପରେ କହିବୁ ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ଏହି ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା, ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏହି ତିନୋଟି ସଂରକ୍ଷଣକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ପରିଣତ କରିଥିଲା । ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଏହି ଅଧିନିୟମର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ତଥା ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପରେ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, କିନ୍ତୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଯେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ପଦା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଏହି ତିନୋଟି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଟି ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଆବେଦନ 39, 43, 47 ଏବଂ 49 ର ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଗର୍ଜିଛେରା ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଅବଦୂଳ ଜଲିଲ

ଆଇଜର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବସ୍ଥା ଉପରେ

ଆଇନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ କି ଆବେଦନ 42, 46 ଏବଂ 48 ରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ଆବେଦନ 44 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସୋନାମୁରା ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସେହି ସମାନ ଅପରାଧ କରିଥିବାର ମିଳିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ତିନୋଟି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ମାନ୍ୟବର ଦୌରା ଜଜଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କାରଣରୁ ତିନୋଟି ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିବା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖୁଥିଲେ ଏବଂ ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ତ୍ରିପୁରାର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣମାନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଇନର ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଯଥା, ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ତିନୋଟି ସଂରକ୍ଷଣ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ "ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲଗୁଡ଼ିକ" "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଗଠନ କରୁଥିଲା କି, ଏହା ଉପରେ ପୁନର୍ବାର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ସମ୍ମୁଖରେ ବିତର୍କ କରାଯାଇଥିଲା, ଶ୍ରୀମାନ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଦୌରା ଜଜଙ୍କ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖୁଥିଲେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନଥିଲେ, ଏବଂ ଏହି ଫଳାଫଳ ଉପରେ ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଏହି ଉପସଂହାରର ସଠିକତାକୁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଆପଣ କରାଯାଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିବରଣୀରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅପରାଧ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଉଛି ତାହା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା କି?

ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ପରିଭାଷାରେ, "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର ସେହି ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଅଟେ ଯାହା ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନ ॥ ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ଗଠିତ । ଅଧୀନ ॥ ରେ ଧାରା 3 ରୁ 27 ନେଇ ଗଠିତ ଏବଂ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ର ଶୀର୍ଷକରେ ଅଛି । ଧାରା 3 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ "ଯେ କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲ ଜମି କିମ୍ବା ପଡିତ ଜମି ଯାହା ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଟେ କିମ୍ବା ଯାହା ଉପରେ ସରକାରଙ୍କର ମାଲିକାନା ଅଧିକାର ଅଛି କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା କିଛି ଅଂଶ ଯାହା ସରକାରଙ୍କର ଅଧିକାରରେ, ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଗଠନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଧାରା 4 ଅନୁସାରେ, ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୌଣସି ଜମିରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଇତ୍ୟାଦି ଗଠନ କରିବାକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରି ସେହି ଜମିକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଇତ୍ୟାଦି ଘୋଷଣା କରିବା ଉଚିତ । ଧାରା 6 ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରକାଶନ ଦ୍ଵାରା ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଘୋଷଣା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ଯଦ୍ଵାରା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ଦ୍ଵାରା ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରପୀଡିତ ହୋଇପାରନ୍ତି, ଏଥି ପ୍ରତି

ଆପତ୍ତିମାନ ଉଠାଇପାରିବେ । ଧାରା 7, ଧାରା 6 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଦାବିଗୁଡ଼ିକର, ଜଜ୍ଞଲ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତଦନ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ । ଧାରା 9 ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକାରର ବିଲୋପ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଧାରା 6 ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଦାବି ଚୟନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦାବିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ତାହା କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼େ, ଧାରା 11 ରେ ଏପରି ଅଧିକାର କିମ୍ବା ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତିରେ ଅଧିକାର ଦାବି କରାଯାଇଥାଏ । ଅଧିନିୟମର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣୀ ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କରେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ପରେ ଧାରା 20 ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ ଯାହା ଅଧୀନରେ, ତଦନ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ଦାବି ଉପରେ ଫଏସଲା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଜ୍ଞଲର ସୀମା ଚିହ୍ନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସୀମା ଅନୁଯାୟୀ, ଏବଂ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ତାରିଖରୁ ଏହାକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଘୋଷଣା କରି ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାପୂର୍ବକ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି" । ଏହି ଧାରାର ଉପଧାରା (2) ପ୍ରଣୟନ କରେ:

"20. (2) ଏହିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ଠାରୁ ଏହିପରି ଜଜ୍ଞଲ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଞଲ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।"

ଜଜ୍ଞଲ ଆଖପାଖର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସହର କିମ୍ବା ଗ୍ରାମରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅନୁବାଦ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଧାରା 21 ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧାରା 26 ଅଟେ ଯାହା "ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଞଲ" ରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ନିଷେଧ କରେ ଏବଂ ଏହି ଉଲ୍ଲେଖନ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହାର ସାରବାନ ଅଂଶ ଆମ୍ଭେ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥିର କରିଛୁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ଧାରା 4 ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଅଧ୍ୟାୟର ଅନ୍ୟ ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପାଳନ କରିବା ପରେ ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ଜଜ୍ଞଲ ଅଞ୍ଚଳ "ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଞଲ" ଗଠନ କରେ ।

ପୂର୍ବତନ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟର ଜଜ୍ଞଲରେ ଭାରତୀୟ ଜଜ୍ଞଲ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଞଲ" ଘୋଷଣା କରାଯାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ଅଧ୍ୟାୟ II ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଫଳାଫଳ ହାସଲ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ତାହା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆମ୍ଭେ ପୂର୍ବରୁ ତ୍ରିପୁରା ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଧିନିୟମିତ ହୋଇଥିବା ତ୍ରିପୁରା ଜଜ୍ଞଲ ଅଧିନିୟମ 1257 (1297?) ଟି. ଇ. ର ଅସ୍ତିତ୍ଵ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ଯାହା ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟରେ ଜଜ୍ଞଲ ଅଞ୍ଚଳର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିନୋଟି ଅଞ୍ଚଳରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଜ୍ଞଲ"

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିବାନ

ଅବଦୂଳ ଜଜ୍ଞଲ

ଆଇଜାଜ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାନ

ଅବଦୂଳ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଭାବରେ ଗଠନ କରି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ, କିନ୍ତୁ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ଭାରତୀୟ ସଂଘରେ ସାମିଲ କରିଥିବା ସାମ୍ବିଧାନିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ବିବରଣୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ଏହାକୁ ସ୍ମରଣ ରଖୁ । ତ୍ରିପୁରା ଏକ ମୂଳ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଶାସକ ଭାରତର ଗଭର୍ଣ୍ଣର-ଜେନେରାଲଙ୍କ ସହ ଏକ ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଦ୍ୱାରା 1949 ରେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଭାରତର ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ମିଶ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରାଦେଶିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ଅଧିନିୟମ, 1947 ଦ୍ୱାରା ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ତା 15 ଅକ୍ଟୋବର 1949 ରିଖରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରଶାସନ ଆଦେଶ, 1949 ର ପରିଚ୍ଛେଦ 5 ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମସ୍ତ ଆଇନ ଏକ ସକ୍ଷମ ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିରସିତ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା । ତା'ପରେ ସମ୍ବିଧାନ ଆସିଲା ଯାହା ଜାନୁଆରୀ 26, 1950 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ତ୍ରିପୁରା ଭାରତ ସଂଘ ଏକ ଅଂଶ ରାଜ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 372 ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତର ଅଞ୍ଚଳରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ, ଯେଉଁଥିରେ ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତା, ଯେତେବୃତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ପୂର୍ବତନ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାନ୍ତା, ସକ୍ଷମ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ରହିଥିଲା । ଏହାପରେ, ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମିତ ଭାଗ C ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, 1950 ଆସିଥିଲା । ଏହାର ଧାରା 3 ଦ୍ୱାରା ମିଶ୍ରିତ ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, 1949 ର ଅନୁସୂଚୀ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଆଇନ ଏବଂ ଅଧ୍ୟାଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ "ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟରେ ବଳବତ୍ତର ରହିବ ଯେହେତୁ ସେହି ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା, ସେଠାରେ ସାଧାରଣତଃ ସେଗୁଡ଼ିକ ବଳବତ୍ତର ଥିଲା ।" ମିଶ୍ରିତ ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, 1949 (1949 ର LIX ଅଧିନିୟମ) ର ଅନୁସୂଚୀ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 । ଏହିପରି ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମକୁ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାଗ C ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ 1950 ର ଧାରା 4 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଯେ "କୌଣସି ଆଇନ ଯାହା ଅଧିନିୟମ (ଏପ୍ରିଲ 15, 1950) ଆରମ୍ଭ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ତ୍ରିପୁରା ସହ ଯେ କୌଣସି ରାଜ୍ୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିଲା, ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ସେହି ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ଥିଲା, ତାହା ନିରସିତ ହୋଇଥିଲା ।" ନିରସନ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଧୀନରେ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପ୍ରୟୋଜନୀୟ । ଏହି ପ୍ରାବଧାନଟି ହେଲା:

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରାବଧାନର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଏପରି ଆଇନ ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିୟୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ, ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ଆଦେଶ, ଅନୁଦେଶ କିମ୍ବା ଜାରି ହୋଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ନିୟମ, ନିୟାମକ, ଫର୍ମ, ଉପ-ଆଇନ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯୋଜନା, ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଏକସ୍, ଅନୁମତିପତ୍ର କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଅନୁଜ୍ଞପ୍ତି କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ସମେତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଧାରା 2 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ନିଆଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, କିମ୍ବା, ଯଥାସ୍ଥିତି, ଧାରା 3 ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅଧ୍ୟାଦେଶର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ନିଆଯାଇଥିବା ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ବଳବତ୍ତର ରହିବ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ଧାରା 2 କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅଧୀନରେ, ଯଥାସ୍ଥିତି, କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ ନ ହୋଇଛି ।"

1964  
ଭାରତ ସଂଘ  
ବିଧାନ  
ଅବଦୂଳ ଜଲିଲ  
ଆଇଜାଜ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ସଂକ୍ଷେପରେ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିକି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ଆଲୋଚ୍ୟରେ ପଠିତ ଭାଗ C ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଫଳରେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ 1257 (ଟି. ଇ.) ଅଧୀନରେ ଅଧିସୂଚିତ ତିନୋଟି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ର ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି?

ଏଠାରେ ଅଟକି, କିଛି ବିଷୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ସୁବିଧାଜନକ ହେବ । ପ୍ରଥମତଃ, 1950 ରେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 କୁ ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଅଧ୍ୟାୟ II ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରି ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଗଠନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥା'ନ୍ତା ଯାହାକୁ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିସାରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଏହା କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ବୋଲି ସରକାର ଏହି ଆଧାରରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ଯେ ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରଶାସନ ଆଦେଶ, 1949 ଦ୍ୱାରା ଜାରି ରହିଥିବା ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଭାଗ C ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, 1950 ରେ ତିଷ୍ଠି ପାରିନଥିଲା, କାରଣ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର "ଅନୁରୂପ ଆଇନ" ହୋଇଥିବାରୁ ସେହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ଏହି ଜଙ୍ଗଲଗୁଡ଼ିକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବେ ଗଠନ କରି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଧାରା 4 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅଧୀନରେ ଥିଲା, "ଯାହା

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଧାରା 3 ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଛି ।" ତେବେ ଛିତି ଏହା ଯେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, ଯାହାର ତ୍ରିପୁରା ଅଞ୍ଚଳକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲା, ସେଥିରେ ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ କିସମ କିମ୍ବା ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଏବଂ ଏହା ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ ଭାରତୀୟ ଆଇନର କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀର "ଅନୁରୂପ", ଯାହା ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଜଣଙ୍କୁ କହିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରୁଛି । ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ସର୍ବାଧିକ ସମାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ସହିତ ତ୍ରିପୁରା ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ଅଧୀନରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ଥିଲା, ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II ଅଧୀନରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ ଯେ ଯେଉଁ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଉଛି ତାହା ଧାରା 26 ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧ ହୋଇଥିବାରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଶେଷ ଉପସଂହାରର ସଠିକତାକୁ ଆପଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମର୍ଥନରେ ଭାରତ ସଂଘ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ଆର୍ଚ୍ଚ-ଜେନେରାଲଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଏହା ପ୍ରତିପାଦିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ରଦ୍ଦ ହୋଇଥିବା 1257 ର ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ II (1297?) ଟି. ଇ. ଅଧୀନରେ ତିନୋଟି ଜଙ୍ଗଲକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ଗଠନ କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ର ଅଧ୍ୟାୟ II ଅଧୀନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା, ରଦ୍ଦ ହୋଇଥିବା ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାର ବୈଧତା ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଚାର ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଛି । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଏକ ଆଲୋଚନାରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଏକ ଛୋଟ ବିଚାରର ସମାଧାନ କରିପାରିବା ଯାହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଶୀର୍ଷକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପସ୍ଥାପନାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ଏବଂ ଏହା ସେହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଯାହା ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, ତାହା ଥିଲା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି ଯାହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଏବଂ ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଜମିକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ରେ ପରିଣତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବା

ଆବଶ୍ୟକ । ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ, ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ରୂପେ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଏକ ଜଙ୍ଗଲରେ ପରିଣତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ନାହିଁ । ଏହା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଚର୍ଚ୍ଚ ଥିଲା ଯେ ଦୁଇଟି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟରେ ପରିଚୟର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ରଦ୍ଦ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଅଧିନିୟମର "ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା" ଅଧୀନରେ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ "ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା" ଶବ୍ଦ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାର ସଠିକତାକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ଭାଗ C ରାଜ୍ୟ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଏହା ଅଟେ । ପ୍ରଥମତଃ, ଧାରା 3 କାରଣରୁ କେତେକ ଅଧିନିୟମ ଏହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ । ଯଦି ସେହି ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ଆଇନ ନାହିଁ ଯାହା ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧିନିୟମର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ତାରିଖରେ ବଳବତ୍ତର ଥିଲା ଯାହା ଚତୁର୍ଥେ ଅଛି ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନ ଭଳି ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ତେବେ ଧାରା 4 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ପରିଶୀଳନାସ୍ୱରୂପ କୌଣସି ପୂର୍ବ-ବିଦ୍ୟମାନ ଆଇନର ରଦ୍ଦ ହେବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ଯଦି ଏପରି ହୋଇଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ତ୍ରିପୁରାର ଆଦିବାସୀ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ପ୍ରଥମେ ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରଶାସନ (ଆଇନ) ଆଦେଶ, 1949 ର ଧାରା 5 ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଜାରି ରହିଥା'ନ୍ତା, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ଅକ୍ଟୋବର 15, 1949 ରେ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁକ୍ଷେପ 372 ଯୋଗୁଁ ଜାରି ରହିଥା'ନ୍ତା । ଭାଗ ରାଜ୍ୟ C (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, 1950 ର ଧାରା 4 ଆଧାରରେ ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇନଥିଲା, ତ୍ରିପୁରା ଆଇନ ବଳବତ୍ତର ରହିଥା'ନ୍ତା । ଏହା କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଯାହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଧାରା 3 ଦ୍ୱାରା ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା "ଏକ ଅନୁରୂପ ଆଇନ" ଥିଲା ଯାହା ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ରଦ୍ଦ କରିପାରିବ । ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ରଦ୍ଦ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକମାତ୍ର ବିଚାର ଏହା ଯେ ସେହି ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ବିଦ୍ୟମାନ ଆଇନ ଧାରା 3 କାରଣରୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନ ସହିତ "ଅନୁରୂପ"କି ନାହିଁ ।

ପୂର୍ବ ଭଳି, ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ କାରଣ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ସହିତ "ଅନୁରୂପ" ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମର ତ୍ରିପୁରାକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଉପରେ ପୂର୍ବଟି ରଦ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଯଦି ରାଜ୍ୟରେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ନିରସନକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ, ତେବେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର "ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା" ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ଆମକୁ ଆଗକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର କିମ୍ବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପୂର୍ବରୁ

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଅବଦୂଳ ଜଲିଲ

ଆଇନଜ୍ଞ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଥୁବା ପ୍ରକ୍ରିୟା କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନାକୁ ବିଚାରିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ରଖାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ, ଯଥା, ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ । ଯଦି ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ପାଳନ କରିବା ପରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 4 ର ପ୍ରାବଧାନ ଦ୍ଵାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିବା ବିବେଚନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ପରୀକ୍ଷଣ ଦ୍ଵାରା ବିଚାର କଲେ ଏହା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଆଇନ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିଲା, ଯାହା ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ, 1927 ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ହେବା ଭଳି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନୁହେଁ ।

ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଏହା ପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନ ॥ କିମ୍ବା ଧାରା 20 ଅଧିନିୟମ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ହେଉଛି ସମଗ୍ର ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମେ ପ୍ରଥମେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା । ଏହାର ପ୍ରସ୍ତାବନା, ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ କିଛି ଶ୍ରେଣୀର ଗଛକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ପରେ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରେ ଯେ ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛଗୁଡ଼ିକର ତଦାରଖ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଆଣିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତିଭୂମିରେ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଆଇନକୁ ଏକୀକୃତ କରିବା ସମୀଚୀନ ଥିଲା । ଏହା ସୂଚାଇ ଦେବ ଯେ ଏହି ଆଇନଟି ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗଛକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଛର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା । ସମୟକ୍ରମେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଶୀର୍ଷକ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହା ଅଧୀନରେ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ କେତେକ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା । ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ, ଏହାର ଧାରା 3 ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଏବଂ କେବଳ ନିୟମ କିମ୍ବା ରୀତିନୀତି ସଂରକ୍ଷଣ କରେ ଯାହା ଅଧିନିୟମ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ । ଧାରା 4 ଏହି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ସାତଟି ଶ୍ରେଣୀର ଗଛ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯାହା ସ୍ଵାଧୀନ ରାଜ୍ୟ ତ୍ରିପୁରା ମଧ୍ୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ସାତଟି ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ହେଉଛି "ରକ୍ଷିତ ବନର ସୁରକ୍ଷା", ଯାହାକୁ ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ଭାବରେ ଅନୁବାଦ କରାଯାଇଛି । ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିବା ତିନୋଟି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଛି, ତାହା ଏହିପରି ପଠନୀୟ:

"ରକ୍ଷିତ ବନ" ର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ଏହି ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଥାନା, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ବଜାର, ବନ୍ଦର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ଥାନରେ କରାଯିବ ।

ଧାରା 6 ଏହିପରି କୁହେ:

"କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ରକ୍ଷିତ ବନର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବ୍ୟାଘାତ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି 'ଝୁମ' ଚାଷ (ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଚାଷ) କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ।

ଧାରା 9 ରୁ 11 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶାସନ କରନ୍ତି:

"9. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପାହାଡ଼ରେ ଏପରି ଭାବରେ ନିଆଁ ଲଗାଇବେ ନାହିଁ ଯାହା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏକ ରକ୍ଷିତ ବନକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇପାରେ ।"

"10. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ରକ୍ଷିତ ବନରେ ନିଆଁ ନେଇ ପ୍ରବେଶ କରିବେ ନାହିଁ ।"

"11. ବିନା ଅନୁମତିରେ ଗଛ କାଟିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା କୁରାଡ଼ୀ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ନେଇ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ରକ୍ଷିତ ବନକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବେ ନାହିଁ ।"

ଅଧ୍ୟାୟ II ଯାହା ସହିତ ଧାରା 12 ଆରମ୍ଭ ହୁଏ "ରକ୍ଷିତ ବନର କ୍ରମିକ ବିକାଶ" ଶୀର୍ଷକରେ ଅଛି । ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 12 ରୁ 17 ଅଟେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ପଢ଼ାଯାଏ:

"12. ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ସଂରକ୍ଷିତ ବୃକ୍ଷ ଯେପରିକି ଶାଳ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ମଞ୍ଜି ବୁଣି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଚାଷ କରାଯିବ ।"

"13. ଧାରା 12 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଆଦେଶ ପାଇଁ, ଏଥିପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ ନେବା ପରେ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଚୟନ କରାଯିବ ।"

"14. ଯଦି ଏକ ରକ୍ଷିତ ବନରେ ଧାରା 4 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅନ୍ୟ ଗଛ ଅଛି, ଏବଂ ଯଦି ଏହା ସମୀପୀନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଯେ ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ଗଛ ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ, ତେବେ ଏହିପରି ଗଛ କାଟି ଦିଆଯିବ ।"

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଅବଦୂଳ ଜଲିଲ

ଆଇଜାଜ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

"15. ଯଦି ଧାରା 4 ରେ ସୂଚିତ କୌଣସି ପୁରୁଣା ଗଛ କାଟି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ତା' ସ୍ଥାନରେ ଏକ ନୂତନ ଗଛ ରୋପଣ କରାଯିବ ।"

"16. କୌଣସି କାରଣରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗଛ କାଟିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଯାହା ସଂବର୍ଗକୁ କୌଣସି କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇପାରେ ।"

"17. ଧାରା 4 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଗଛର ଘନ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ଏବଂ ଯଦି ଏପରି ବୃଦ୍ଧି ଗଛର ସାଧାରଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପାରସ୍ପରିକ ଭାବରେ କ୍ଷତିକାରକ ହୁଏ, ତେବେ ପ୍ରଜାତିର ବୃଦ୍ଧିକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କିଛି କାଟି ଦିଆଯାଇପାରେ ।"

ଅଧ୍ୟାୟ III ର ଶୀର୍ଷକ "ଦଣ୍ଡର" ଏବଂ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଧାରାଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଧାରା 18 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଯାହା ଅଧୀନରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କାରାବାସରେ ଦଣ୍ଡନାୟ କରାଯାଇଛି, ଧାରା 19 ଯାହା ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ଅଛି :

"ଯେ କେହି ରକ୍ଷିତ ବନର ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗଛ କାଟିବେ, ସେ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ଯାହା ତିନି ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ସହିତ ଯାହା 500 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ସହିତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ।"

ଏବଂ ଧାରା 20 ଯାହା ନିମ୍ନ ରୂପେ ଥିଲା:

"20. କୌଣସି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ବାହାରେ ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଗଛ କାଟିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ଯାହା ଦୁଇ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ଯାହା 200/- ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ସହିତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ।"

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ଧାରା 4 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛ କାଟିବା ଏକ ଅପରାଧ ଭାବରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ଯଦିଓ ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପିତ ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ବାହାରେ କଟା ହେବାର ଥିଲା । କାଟିବା ଜଙ୍ଗଲ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଦ୍ୱାରା ଏକମାତ୍ର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆସିଛି ଯେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦଣ୍ଡ ଅଧିକ କଠୋର ।"

ଅନ୍ୟ ଅଧ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକାରୀଗଣ ଏବଂ ସେମାନେ କିପରି ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକର ସେ'ପରି କିଛି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ ।

ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉପରୋକ୍ତ ସାରମର୍ମରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା- ଧାରା 4 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବା ସାତ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ଷ । ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଏପରି ଅଞ୍ଚଳ ଗଠନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରହିଛି ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ଷକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯିବ । ଏହି ଗଛଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଧାରା 16 ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗଛ କାଟିବା ଉପରେ ନିଷେଧାଦେଶ ଲାଗୁ କରିଥାଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବୃକ୍ଷ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଧାରା 19 ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଗଛ କାଟିବା ଉପରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରେ, କିନ୍ତୁ ଏହା କ୍ଷଷ୍ଟ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସେହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଦଣ୍ଡନୀୟ କଟକଣା ଅଧୀନରେ ଏହି ନିଷେଧାଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 4 ରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ମୂଳତଃ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସି ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II ଟି ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ଯାହା ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି କି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II କିମ୍ବା ଧାରା 20 ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରେ । ଆମେ ଅଧ୍ୟାୟ II ର ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଛୁ । ସେହି ଅଧ୍ୟାୟର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲର ଗଠନ ଯେଉଁଥିରେ (1) ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଘରୋଇ ଅଧିକାରରେ କ୍ରୟ କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସମାପ୍ତ କରାଯାଏ ଯେଉଁଠାରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ଏଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଏ । (2) ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ବନବର୍ଦ୍ଧନ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଛକୁ ଆଘାତରୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଉଛି ଏବଂ ଧାରା 26 ରେ ଥିବା ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ, ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଏଠାରେ ସଂରକ୍ଷଣ "ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ" ପାଇଁ ଅଟେ ଏବଂ ଏପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଛ କିମ୍ବା ଗଛର ପ୍ରଜାତିର ସୁରକ୍ଷା ନୁହେଁ ।

ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ କିଛି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଖୋଜାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତିନୋଟି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ସମାନ ରୂପରେ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ଗର୍ଭସ୍ଥେରା ଆରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:

"2. ଏହି ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଝୁମ୍ ଚାଷକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

3. ଏହି ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବରୁ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିବା ଜମି ବୈଧ ରହିବ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ହଳ ଚାଷକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ।

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

4. ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ପରିତ୍ୟକ୍ତ ତାଲୁକା ଜମି ଏହି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।
5. ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏହି ରିଜର୍ଭ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଗଛ କାଟିବା ନିଷେଧ । ଅଣବର୍ଗୀକୃତ ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କାଟିବା ଏବଂ ରଘ୍ମାନୀ କରିବା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।
6. ସ୍ଥାୟୀ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ପଶୁ ଚରାଇବା ନିଷେଧ ରହିବ ।
7. ଏହି ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଶିକାର ନିଷେଧ ।"

ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 5 ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଅଧୀନରେ ସମସ୍ତ ବୃକ୍ଷ କାଟିବା ନିଷେଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 16 ର ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପନ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ଏବଂ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ କିମ୍ବା ଅଧିକ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ଯେ ଏହି ସର୍ତ୍ତ କାରଣରୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନ ॥ ଅଧୀନରେ ସମାନ ପ୍ରକାରର ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ହିସାବରେ ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ଯେହେତୁ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତିଟି ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ଗଛ କାଟିବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଷେଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ଏବଂ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଧାରା 16 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛୁ, ଯାହା ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଗଛଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଆମେ ବିଚାର କରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଧାରା 5 ସ୍ୱୟଂ କେତେକ ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦ କାଟିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ ଯାହା କ୍ଷଣିକ ଭାବରେ ଚିକ୍ତା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାନ ଭାବରେ ଜଙ୍ଗଲର କାର୍ଯ୍ୟରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସରକାରୀ ଅନୁମତି ବିନା ବାଉଁଶ ଇତ୍ୟାଦି କାଟିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଆମ ମତରେ ଏହା କୌଣସି ଫରକ ପକାଏ ନାହିଁ ।

ଯଦି କେହି ଏବେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇବେ, ତେବେ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ IV ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ କ୍ଷଣିକ ହୋଇଯିବ । ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ସହିତ ଅନୁରୂପ, ଧାରା 30, ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରେ -

(a) ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ଠାରୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା କୌଣସି ବୃକ୍ଷ କିମ୍ବା ବୃକ୍ଷ ବର୍ଗକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା;

(b) ବିଜ୍ଞପ୍ତି କରିବେ ଯେ, ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଏପରି ଜଙ୍ଗଲର କୌଣସି ଅଂଶ, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି, ତାହା ସର୍ବାଧିକ ତିରିଶ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ରହିବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଂଶ ଉପରେ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ଘରୋଇ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଅଧିକାର, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ସେହି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥଗିତ ରହିବ, ଯଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଏ ଯେ, ଏପରି ଜଙ୍ଗଲର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶ, ଏପରି ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା ଅଂଶରେ ସ୍ଥଗିତ ଅଧିକାରର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ହେବ; କିମ୍ବା

(c) ଉପରୋକ୍ତ ତାରିଖଠାରୁ, ପଥର ଖନନ, କିମ୍ବା ଚୂନ କିମ୍ବା କାଠ କୋଇଲା ଜାଳିବା, କିମ୍ବା ସଂଗ୍ରହ କିମ୍ବା କୌଣସି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାପେକ୍ଷରେ, କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲରେ କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦ ଅପସାରଣ ଏବଂ ଚାଷ ପାଇଁ ଭାଙ୍ଗିବା କିମ୍ବା ସଫା କରିବା, ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ, ଗୋରୁ ଚରାଇବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହିପରି କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲରେ କୌଣସି ଜମି ସଫା କରିବା ନିଷେଧ ।"

ଧାରା 30 ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ଏବଂ ଧାରା 32 ଅଧୀନରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଇଁ ଧାରା 31 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯାହା ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ପାଇଁ କରାଯାଇପାରିବ, ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଧାରା 30 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କିମ୍ବା ଧାରା 32 ଅଧୀନରେ ନିୟମାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଧାରା 33 ଜୋରିମାନା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଏହି ଧାରା ଏହିପରି ଅଧିନିୟମନ କରେ:

"33. (1) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ କରେ, ଯଥା: -

(a) ଧାରା 30 ଅଧୀନରେ ସଂରକ୍ଷିତ କୌଣସି ଗଛକୁ କାଟେ, ଗଛର ଗଣ୍ଡି ଚାରି ପାଖରୁ ଗୋଲାକାର ରୂପେ ବଙ୍କଳ କାଟେ, ତାଳ କାଟେ, ଖୋଳି ରସ/କଷ ବାହାର କରେ କିମ୍ବା ପୋଡ଼େ, କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ଗଛର ଛାଲି କିମ୍ବା ପତ୍ର ଓଟାରିଦିଏ, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ;

(b) ଧାରା 30 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନିଷେଧର ବିପରୀତ, କୌଣସି ପଥର ଖନନ କରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଚୂନ କିମ୍ବା କାଠ କୋଇଲା ଜାଳିବା କିମ୍ବା ସଂଗ୍ରହ କରେ, କୌଣସି ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବିଷୟ, କିମ୍ବା କୌଣସି ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦ ଅପସାରଣ କରେ;

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜାଜ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜାଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

(c) ଧାରା 30 ଅଧୀନରେ କୌଣସି ନିଷେଧର ବିପରୀତ, କୌଣସି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା କୌଣସି ଜମିରେ ଚାଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡ କିମ୍ବା ସଫା କରେ;

(d) ଏପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲଗାଇଥାଏ, ଧାରା 30 ଅଧୀନରେ ସଂରକ୍ଷିତ କୌଣସି ଗଛକୁ ବ୍ୟାପିବାରୁ ରୋକିବାକୁ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ ନ କରି ନିଆଁକୁ ଜାଳିଥାଏ, ତାହା ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଥାଉ, ପଡ଼ିଥାଉ କିମ୍ବା କଟା ହୋଇଥାଉ, କିମ୍ବା ଏପରି ଜଙ୍ଗଲର କୌଣସି ବନ୍ଦ ଅଂଶକୁ;

(e) ଏପରି କୌଣସି ଗଛ କିମ୍ବା ବନ୍ଦ ଅଂଶର ଆଖପାଖରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକୃଳିତ କୌଣସି ନିଆଁକୁ ଜଳାଇଥିବା ପତ୍ର;

(f) ଉପରୋକ୍ତ ଭାବେ ସଂରକ୍ଷିତ ଥିବା କୌଣସି ଗଛକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ଗଛ କାଟି କିମ୍ବା କୌଣସି କାଠ ଟାଣି ନିଅନ୍ତି;

(g) ଏପରି କୌଣସି ଗଛକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ;

(h) ଧାରା 32 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ;

ଛଅ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାବାସ କିମ୍ବା ପାଞ୍ଚ ଶହ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବେ ।

ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଅଧ୍ୟାୟ IV ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଏପରି ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବେ ଅଲଗା କରି ରଖିବା । ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ସଂରକ୍ଷଣ ଦ୍ଵାରା ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠିକ୍ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଦ୍ଵାରା ହାସଲ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭଳି ଦେଖାଯାଉଛି । କେବଳ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଜଙ୍ଗଲ ବାହାରେ ସଂରକ୍ଷିତ ଗଛ କାଟିବା ମଧ୍ୟ ଅପରାଧ ଗଠନ କରେ, ଯେତେବେଳେ କି ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯଦି ଜଣେ ନିରସିତ ହୋଇଥିବା ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମରେ "ଅନୁରୂପ" ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖୋଜେ, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ହିଁ ମିଳିବ, ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ମିଳିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଧାରା 26 ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି, ଶ୍ରୀମାନ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଏହି ରାୟରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇନାହାନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା, ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧ

କରିଥିଲେ, କାରଣ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନ ॥ ର ଅନୁରୂପ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ତିନୋଟି ଜଙ୍ଗଲକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରା ଯାଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ଶ୍ରୀମାନ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ବିଚାର କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତ୍ରିପୁରା ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମ ସହିତ "ଅନୁରୂପ" ଯାହା ଅଧୀନରେ ଏହି ତିନୋଟି ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଅଧୀନ IV ଅଧୀନରେ "ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 20 ମଧ୍ୟରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ" ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଅନେକ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିବାର ଆଦେଶଟି ଠିକ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିଫଳ ହେଉଛି ।

ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେ ଆମେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ, ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନଗତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଖୋଲା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯିବ ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ଧାରା 26(1)(a), (d) ଏବଂ (h) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଖଣ୍ଡ (a) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରୀମାନ ଆର୍ଟିକ୍ଲ ଜେନେରାଲ୍ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ସେହି ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ପୂର୍ବ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ଯେ ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ରହିବା ଉଚିତ କାରଣ ଧାରା 5 ଯାହା ଧାରା 26 (1)(a) ରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି:

"5. ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ପରେ, ଏପରି ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜମିରେ କିମ୍ବା ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ, କେବଳ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଲିଖିତ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦାନ କିମ୍ବା ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହାଙ୍କଠାରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ସମୟରେ ଏପରି ଅଧିକାର ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା; ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାନୁଯାୟୀ ବ୍ୟତୀତ ଏପରି ଜମିରେ ଚାଷ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ନୂତନ ସଫା କ୍ରିୟା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଏପରି ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଧାରା 26 (1)(a) ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା । ଖଣ୍ଡ (d) ଏବଂ (h) ପରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେବ ଯେ ଯଦି ଏଗୁଡ଼ିକ ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ ନୁହେଁ, ତେବେ (a) ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟକୁ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଏବଂ (b) ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଭାରତୀୟ ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ "ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ" କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ କି?

1964

ଭାରତ ସଂଘ

ବିନାମ

ଅବଦୁଲ ଜଲିଲ

ଆଇଜ୍‌ଜା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ତ୍ରିପୁରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କେବଳ ଭାରତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ଏକ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ସେହି ଅଧିନିୟମର ଅଧୀନ 11 ରେ ଥିବା ଧାରା 20 ଅଧୀନରେ ଏକ "ସଂରକ୍ଷିତ" ଜଙ୍ଗଲ ଭାବରେ ନୁହେଁ, ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ଏହି ସମସ୍ୟାର ପରୀକ୍ଷା କରିବା କିମ୍ବା ଏହି ବିଷୟରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ମନେ କରୁଛୁ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିଫଳ ହେଉଛି ଏବଂ ଖାରଜ ହେଉଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । ସେହି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେବେ । ଗୋଟିଏ ଶୁଣାଣୀ ଦେଇ ।

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

### ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭୋକ୍ତାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟମନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ